

Ocena.

C. kr. največja avstro-ogrsko tovarna za harmonije (lastnik je Al. Hugon Lhota) v Kraljevem Gradci (Königgrätz) na Českem je „stalni učilski izložbi Pedagoškega društva v Krškem“ poslala „franko“ krasen harmonij. Narejen je iz orehovega lesa in po vnanji in notranji obliki izdelan jako fino in elegantno. Ta harmonij kinča vso izložbo in dela čast imenovanemu izdelovalcu. Ker v sobi ne zavzema veliko prostora, priporoča se zlasti kot krasno pohištvo za orglavce. Cena harmoniju je 213 gld. (ako se plača precej — in 238 gld. na mesečne obroke po 10 gld.) Za posameznika je ta vsota res malo velika, toda kdor harmonij vidi ter sliši, kako milo in zvenčeče doni, bode pritrdil, da ni predrag — posebno, če pomislimo, da si ga lahko omislamo na mesečne obroke. Dobé se pa manjši in mnogo cenejši harmoniji — tudi na mesečne obroke. Kdor precej plača, dobí harmonij katerekoli vrste za 10% ceneje. Najcenejši in najmanjši harmonij stane 80 gld. (70 gld.) s 4 oktavami C—C (8'), in s tremi spremeni (registri): forte, expression in forte, ki gotovo zadostuje vsakemu učitelju-orglavcu. Če bi pa ta ali oni želel večjega, obrne se pa lahko na ravnost pismeno na lastnika tovarne. Al. Hugona Lhota harmonij se lahko vsakdo ogleda v „Krški učilski izložbi“, ki je iz trpežnega orehovega lesa in lepo loščen (politiran). Ima 5 oktav, tasturo od C—C dvoigravno, 6 oktav glasovni obseg (8', 16', 8') in 12 spremenov (registrov) s „percussionom“ (tihim in milim glasom, podobnim glasovirju). Spremeni so uvrščeni tako-le: v sredi (G) Grand-jeu in (E) Expression; na desni strani od tega so: (P) Percussion, (1) Flûte, (2) Clarinette, (V) Vox humana in (O) Forte; na levi strani od (G) so: (P) Percussion, (1) Cor anglais, (2) Bourdon, (P) Piano (pour 1) in (O) Forte.

Kako je treba s harmonijem ravnati, da se ne pokvari in da igravec dobí vsakovrstne spremene glasov, povedano je natančno v navodu, ki ga lastnik tovarne na zahtevanje pošlje vsakemu radovoljno in brezplačno.

V obče pa priznavamo javno in nikakor ne pretiravamo, ako rečemo: „Al. Hugona Lhota tovarna za harmonije v Kraljevem Gradci je v tej stroki jedna najboljših v naši državi. Čim dalje se igra na Lhotinem harmoniji, tem bolje se človek čudi lehkemu in urnemu mehanizmu, glasnim spremembam, tikajočim se tihotne milobe in veličastno se glaseče glasovne moči, — sosebno se vse te dobre lastnosti nahajajo pri našem harmoniji. Izborni material, solidno delo, zunanja elegantnost in razmeroma ne previsoka cena užé dovolj kaže, da izdelovatelj harmonijev, Al. H. Lhota, zasluži v tem oziru mnogo naročil od častite duhovščine in vsega slovenskega učiteljstva! Tukaj pač veljajo besede: „Delo hvali mojstra.“ —

— r.

Književnost.

— „Prvo nemško slovnico in Prvo nemško berilo za slovenske ljudske šole“. Sestavili A. Praprotnik, A. Razinger in A. Žumer. V Ljubljani. Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg. 1888. 142 strani male osmerke.

Mladina se po obstoječih zakonih mora veliko učiti. Kolikor veliko predmetov je v učnih načrtih, vendar nijednega ne bi radi izpustili niti učitelji niti stariši, ako vse dobro premislijo. Še celó nemščine, zoper katero Slovenci večkrat, da skoraj vselej po pravici rogovilimo, ne bi domoljubni Slovenci radi opustili, samo da se nam v tej točki svoboda privoli, in da se nemščina učí le o pravem času in na pravem mestu. Učé naj se je oni otroci, katerih stariši to naravnost terjajo, a naj se ne učí na enorazrednicah, tudi ne v 1. in 2. šolskem letu. V 3. šolskem letu naj bode še le dovoljeno, da se učí ta obligatni predmet; na tej stopinji naj se izročí spretnemu učitelju, ki naj se posluži pri tem